

سازمان امور بانکی کشور

شماره بخشنامه : 166503-91

تاریخ : ۱۳۹۱/۰۶/۲۹

موضوع	بخشنامه شماره 91/166503 مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۹؛ ابلاغ دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی
شماره :	
تاریخ	
پیوست:	
۹۱۱۶۶۵۰۳	
۱۳۹۱۰۶۲۹	
دارد	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	
به تعالی	
سال ۱۳۹۱، سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی	
جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه	
اعتباری توسعه ارسال میگردد.	
با سلام	
احتراما بدین وسیله به پیوست دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی مصوب دهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ کمیسیون	
مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری جهت اجرا ایفاد می گردد.	
یادآوری مینماید به موجب مصوبه فوق الذکر از تاریخ ابلاغ این بخشنامه دستورالعمل ناظر بر تسهیلات	
سندیکایی موضوع بخشنامه شماره ۹۰/۱۵۴۱۷۲ مورخ ۱۳۹۰/۷/۱ ملغی الاثر اعلام می گردد.	
خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی ربط آن بانک مؤسسه اعتباری ابلاغ و	
بر حسن اجرای آن نظارت بعمل آید. ۱۳۰۵۱۴۷ و	
مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی	
امیرحسین امین آزاد	
۰۲-۳۲۱۵	
پیوست: ۱۲ برگ	
تهران - بلوار میرداماد- شماره ۱۴۴، تلفن : ۲۹۹۵۱	
صندوق پستی : ۷۱۷۷ ر ۱۵۸۷۵، فاکس : ۶۶۷۲۵۶۷۴ بیات اینترنتی : www.chi.ir	
ن	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	
مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی	
دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی	
شهریور ۱۳۹۱	
لم	
دستورالعمل ناظر بر	
تسهیلات سندیکایی	
اهداف	
به منظور تأمین مالی منابع مورد نیاز متقاضی بیش از سقف فردی مقرر - موضوع بخشنامه تسهیلات و تعهدات کلان به	
شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ و اصلاحات پس از آن - و نیز با هدف توزیع ریسک اعتباری بانکها مؤسسات اعتباری	
غیربانکی و بانک های خارجی می توانند به موجب مفاد این دستورالعمل از روش سندیکایی کنسرسیومی استفاده کنند.	
مستندات قانونی	
ه ماده ۸ آیین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲۲ هیأت محترم وزیران	
ه ماده ۸ آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان بخشنامه شماره ۹۱/۱۲۲۳۴۲ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰	

ماده ۱ - تعاریف

گستره تعاریف ارائه شده در این ماده محدود به این دستورالعمل است.

۱-۱- مؤسسه اعتباری بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است که مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت کرده تحت نظارت آن بانک قرار دارد بانکهای خارجی که دارای مجوز فعالیت از مرجع نظارتی کشوری که در آن فعالیت میکنند هستند، نیز در گستره شمول این دستورالعمل قرار می گیرند.

۲-۱- تسهیلات سندیکایی کنسرسیومی) روشی برای تأمین مالی با مشارکت چند مؤسسه اعتباری است که از طریق آن اعطای تسهیلات در قالب عقود - از جمله مشارکت مدنی فروش اقساطی اجاره به شرط تملیک و سلف در چهارچوب قرارداد و شرایط مورد توافق با متقاضی انجام میشود.

۳-۱- قرارداد تسهیلات سندیکایی که از این پس قرارداد نامیده میشود قراردادی است لازم الاجرا که بین متقاضی و مؤسسات اعتباری عضو سندیکا منعقد میشود و متضمن تعهدات و مسئولیت های طرف های قرارداد میباشد.

۴-۱- متقاضی در این دستورالعمل صرفاً شخص حقوقی میباشد.

۵-۱- مؤسسه اعتباری پیشگام مؤسسه ای است که متقاضی درخواست کتبی خود مبنی بر دریافت تسهیلات را به آن ارائه نموده اقدامات لازم را جهت هماهنگی با مؤسسات اعتباری مایل به اعطای تسهیلات سندیکایی انجام میدهد.

۶-۱- مؤسسه اعتباری عامل مؤسسه ای است که بر اساس اکثریت آرای اعضای سندیکا (متناسب با سهم الشرکه آنان انتخاب شده مدیریت تسهیلات را مطابق مفاد قرارداد بر عهده دارد. مؤسسه اعتباری پیشگام میتواند عامل نیز باشد.

۷-۱- اعضای سندیکا شامل مؤسسه اعتباری، پیشگام عامل و هم چنین دیگر مؤسسات اعتباری میباشد که با پذیرش دعوت مؤسسه اعتباری پیشگام قراردادی مبنی بر مشارکت در تأمین مالی متقاضی در حد توافق شده منعقد میکنند.

۸-۱- قرارداد مشارکت اعضای سندیکا که در این دستورالعمل مشارکت نامه نامیده میشود قراردادی است که بین اعضای سندیکا منعقد شده و تعهدات و مسئولیتهای اعضا و نیز دیگر موارد حائز اهمیت در آن قید میشود.

۹-۱- کمیته تسهیلات سندیکایی که از این پس کمیته نامیده می شود کمیته ای است متشکل از نمایندگان تام الاختیار اعضای سندیکا

ماده ۲ وظایف مؤسسه اعتباری پیشگام

مؤسسه اعتباری پیشگام ملزم به انجام وظایف ذیل است: ۱-۲- ایجاد و ساماندهی امور مربوط به تسهیلات سندیکایی ۲-۲- مذاکره با متقاضی در خصوص

موارد مصرف تسهیلات

شرایط تسهیلات نرخ سود سررسید نوع تضمین ها، شرایط برداشت و شیوه های بازپرداخت و هزینه های مرتبط

۳-۲- شناسایی متقاضی و امکان سنجی طرح پیشنهادی با استفاده از مجموعه ای از اطلاعات در چارچوب مفاد دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان و مجموعه رهنمودها برای مدیریت مؤثر ریسک اعتباری موضوع بخشنامه های شماره ۵۳۱۱۸ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳۰ و م ب ر ۱۵۴۸ مورخ (۱۳۸۶/۶/۱۹) به ویژه در موارد ذیل:

میزان برخورداری متقاضی از شرایط اولیه برای دریافت تسهیلات سندیکایی
وضعیت حقوقی و مالی متقاضی

تجزیه و تحلیل گردش وجوه متقاضی

ارائه اطلاعات کلی درباره ضامن یا وثایق

بررسی وضعیت ریسک اعتباری متقاضی

ارائه مستندات مربوط به طرح

حصول اطمینان از صحت اعتبار و کامل بودن کلیه اطلاعات

۴-۲- ارجاع مجموعه اطلاعات گردآوری و پردازش شده به متقاضی به منظور رویت و نیز اخذ تأییدیه کتبی از وی مبنی بر معتبر و کامل بودن آنها

ه ارسال دعوت نامه برای مؤسسات اعتباری که احتمال مشارکت آنها در این تسهیلات وجود دارد به انضمام

کلیه اطلاعات دریافتی مربوط به متقاضی به طور منصفانه

نسخه ای از متن تعهدنامه مبنی بر اعلام موافقت اعضای سندیکا با سهم تعیین شده برای هر یک از آنها از کل تسهیلات مورد درخواست متقاضی به منظور تکمیل و امضای آن توسط اعضا

شرایط مربوط به اعطای تسهیلات و نحوه بازپرداخت آن

سایر مستندات لازم برای شفاف سازی موضوع تسهیلات

۶-۲- اتخاذ تدابیر لازم برای امضای قرارداد بین تسهیلات گیرنده و

اعضای سندیکا

۲-۷- همکاری با مؤسسه اعتباری عامل در خصوص مدیریت تسهیلات

و نیز شناسایی به موقع مشکلات احتمالی و اعلام کتبی آن به

اعضای سندیکا در اسرع وقت

۲- سایر مسئولیتهای پیش بینی شده در مشارکت نامه

ماده ۳- وظایف مؤسسه اعتباری عامل

مؤسسه اعتباری عامل ملزم به انجام وظایف ذیل میباشد

۱- ایجاد حساب مربوط برای مدیریت وجوه تسهیلات و ثبت عملیات حسابداری مربوط به آن؛

-- اطلاع رسانی به اعضای سندیکا در خصوص برنامه زمان بندی

پرداخت سهم هر یک از کل تسهیلات تعهد شده جهت واریز به

حساب تعیین شده

انجام تشریفات رسمی و قانونی مربوط به تضمین ها و مدیریت آنها

۳-۴- پرداخت تسهیلات و انجام سایر خدمات مربوط

تبصره در صورت برون سپاری هر یک از خدمات لازم است به منظور تمرکز اسناد و اطلاعات، نسخه ای از مستندات مربوط به این خدمات نزد بانک عامل نگه داری شود.

ه دریافت اصل و سود از تسهیلات گیرنده و توزیع آن بین اعضا در اسرع وقت واریز به حسابهای تعیین شده و نیز دریافت کارمزد با توجه به ترتیبات پیش بینی شده؛

۳-۶- نظارت بر نحوه اجرای قرارداد توسط متقاضی

-- اطلاع رسانی به موقع به اعضا در صورت هر گونه نقض مفاد

قرارداد توسط متقاضی

--- مدیریت پایش و نظارت بر نحوه استفاده از تسهیلات و ارائه

گزارشهای ادواری به اعضا در این خصوص

-- بررسی مستمر وضعیت مالی متقاضی به ویژه هنگام وقوع بحران های اقتصادی و هم چنین رویدادهای مهمی مثل ادغام، تملیک و بطور کلی هر رخدادی که تا زمان تسویه نهایی تسهیلات ممکن است بر بازپرداخت اقساط توسط متقاضی اثرگذار باشد و تهیه گزارش در مورد آنها با قید فوریت جهت ارسال به تمامی اعضا؛

۱۰- پیگیری و وصول مطالبات انجام اقدامات مناسب و به موقع برای

تسویه تسهیلات

۳-۱۱- انجام هماهنگی های لازم به منظور برگزاری جلسات کمیته و

مدیریت آن

۳-۱۲- بررسی نظرات مشورتی اعضا در خصوص تسهیلات مورد نظر؛

۱۳ - دریافت اطلاعات لازم از مجریان پروژه هماهنگی با مراجع

ذی ربط و حصول اطمینان از رعایت قوانین و مقررات جاری

ماده ۴ مسئولیت اعضای سندیکا

اعضای سندیکا موظف به رعایت موارد ذیل هستند

۱-۴- بررسی و اظهار نظر در خصوص امکان سنجی طرح و ارزیابی

ریسک اعتباری توسط هر عضو به منظور حصول اطمینان از

قرار داشتن میزان ریسک مذکور در چهارچوب مصوبات هیأت

مدیره --- واریز به موقع سهم خود از کل تسهیلات تعهد شده، به حساب

مربوطه

۳-۴- کسب اطلاع از هرگونه تغییر حائز اهمیت در عملیات روزانه و وضعیت اعتباری متقاضی

-- اطلاع رسانی به موقع به بانک عامل در صورت وقوع هرگونه رخداد غیر متعارف

۴۵ حضور فعال در جلسات کمیته

ماده ۵ - نکات لازم الرعایه در مشارکت نامه

ضروری است در متن مشارکت نامه حداقل موارد ذیل به روشنی و در حد کفایت تصریح شود:

۱- ۵ مشخصات اصلی و تابعیت اعضا

--- تعیین سهم هر یک از اعضا

حقوق و تعهدات اعضا

تقسیم کار بین اعضا و تفویض برخی اختیارات بانک عامل در صورت لزوم

هه نحوه واریز سهم هر یک از اعضا به حساب مربوطه

- نحوه انتقال وجوه از حساب بانک عامل به حساب متقاضی

--- تعیین کارمزد پیشگام

- تعیین کارمزد عاملیت و سهم هر یک از اعضا برای تأمین آن و نحوه و زمان پرداخت آن؛

-- نحوه توزیع درآمدهای حاصل از تسهیلات سندیکایی سود و

کارمزدها)

۵-۱۰- چگونگی کناره گیری هر یک از اعضا و نحوه انحلال سندیکا ۵-۱۱ رویه برخورد با اعضا در صورت عدم ایفای تعهدات

۵-۱۲- چگونگی لغو عاملیت مؤسسه اعتباری عامل و انتخاب جایگزین

برای آن

۱۳ - چگونگی حل و فصل اختلافات

۱۴ - ۵ رویه های برگزاری جلسات

۵-۱۵- تعیین حد نصاب رسمیت یافتن جلسات و نصاب آرای مورد نظر جهت تصمیم گیری منوط به تأیید همه اعضای سندیکا

بوده

و در متن مشارکت نامه تصریح خواهد شد؛

۱۶ ۵ سایر موضوعات لازم الرعایه به موجب قوانین و مقررات و یا

ملاحظات خاص اعضای سندیکا

تبصره لازم است یک نسخه از مشارکت نامه به اداره نظارت بر بانک ها و

مؤسسات اعتباری بانک مرکزی ارسال شود.

ماده ۶ نکات لازم الرعایه در قرارداد تسهیلات سندیکایی

قرارداد تسهیلات سندیکایی باید موارد زیر را در بر گیرد

۶-۱- تعاریف و اصطلاحات

۶-۲- تعیین عقد یا عقود که اعطای تسهیلات در چهارچوب آن انجام می شود؛

۶-۳- اطلاعات اولیه در خصوص طرف های قرارداد

۶-۴- جزئیات لازم در مورد تسهیلات شامل واحد پول موضوع قرارداد سررسید نرخ سود محل مصرف تسهیلات منابع و روشهای بازپرداخت روشهای تضمین شرایط تمدید سررسید؛

۶-۵- سقف تسهیلات و برنامه زمانی توافق شده برای انتقال وجوه توسط اعضا

۶-۶- پیش شرط ها و الزامات برای اعطای تسهیلات و انتقال آن از حساب تعیین شده

۶-۷- شناسایی انواع هزینه های مرتبط با فرآیند اعطای تسهیلات سندیکایی (حق العمل ها کارمزدها تعیین نرخ شیوه و زمان پرداخت آنها؛

۶-۸- تعهد متقاضی مبنی بر پرداخت به موقع اصل و سود تسهیلات به مؤسسه اعتباری عامل

۶-۹- تعهدات غیر مالی مبنی بر ایجاد محدودیت در واگذاری دارایی ها تغییر در موضوع فعالیت افزایش اطلاعات واقعی - به طور شفاف و مصرف تسهیلات مطابق قرارداد

۶-۱۰- تعیین قانون حاکم در شرایطی که متقاضی یک یا تعدادی از اعضای سندیکا، خارجی است؛

۶-۱۱- شرایط تسویه

۶-۱۲- قوانین مرتبط و سایر مستندات تکمیلی

ماده ۷ مدیریت تسهیلات سندیکایی

۱- مدیریت وجوه تسهیلات صرفاً بر عهده بانک عامل می باشد، لیکن

دیگر وظایف به استناد توافق انجام شده در مشارکت نامه از سوی بانک عامل قابل تفویض به سایر اعضا میباشد تفویض اختیارات مذکور، نافی مسئولیتهای بانک عامل نخواهد بود.

۲- مسئولیت برگزاری جلسات کمیته بر عهده مؤسسه اعتباری عامل می باشد. در صورت درخواست بیش از یک سوم اعضا مؤسسه اعتباری عامل ملزم به برگزاری جلسه خواهد بود.

--موضوعات ذیل از جمله مواردی است که اطلاع رسانی و تصمیم گیری در مورد آنها باید در جلسات یاد شده انجام شود

امهال تسهیلات و یا هرگونه تجدید نظر در قرارداد از جمله تغییر در وثایق نرخ سود

تجدید نظر در چگونگی واریز سهم هر یک از اعضا

فسخ قرارداد

معاملات مهم متقاضی و یا هرگونه تغییرات مالکیتی آن نظیر ادغام و تملیک

موارد نقض قرارداد و یا عدم ایفای تعهدات توسط متقاضی

تصمیم گیری در خصوص مواردی مانند عدم ایفای تعهدات توسط هر یک از اعضا

تصمیم گیری در خصوص تغییر مؤسسه اعتباری عامل

سایر موضوعات مهم به تشخیص اعضا

- مؤسسه اعتباری عامل در صورت بروز ریسکهای حائز اهمیت و تاثیر گذار بر بازپرداخت تسهیلات ملزم به برگزاری جلسه

کمیته می باشد کمیته یاد شده مسئول بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص چگونگی وصول تسهیلات از جمله تأکید بر پایبندی

به قرارداد جاری یا انعقاد قرارداد استمهال و یا در صورت لزوم انجام پی گیری های حقوقی است.

ه اعضای سندیکا تحت هیچ شرایطی نمی توانند در طول دوره تسهیلات به همان پروژه تسهیلات اعطا کنند مگر با اخذ

موافقت کمیته و در چهارچوب مقررات تسهیلات و تعهدات کلان و اصلاحات پس از آن

۷-۶- در صورت تشخیص تخطی متقاضی از تعهدات و امتناع وی از

انجام اقدامات اصلاحی مؤسسه اعتباری، عامل ملزم به تشکیل جلسه با حضور سایر اعضا برای رسیدگی به موضوع و اعلام

کتابی تصمیمات اتخاذ شده به متقاضی است موارد ذیل از مصادیق تخطی متقاضی تلقی می شوند

فاقد اعتبار تشخیص داده شدن مستندات ارائه شده

توسط متقاضی

تأخیر در اجرای تعهدات مقرر و یا عدم پایبندی به آن

قصور در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات

فرار از پرداخت بدهی با توسل به ورشکستگی به تقلب

نقض سایر شرایط مندرج در قرارداد

- مؤسسه اعتباری عامل در چهارچوب مسئولیتهای مقرر و نظام

کنترل داخلی خود موظف است ساز و کار لازم برای پایش ریسکهای مؤثر بر تسهیلات را طراحی و واحدها یا کارکنانی را

برای مدیریت مستمر این عملیات اختصاص دهد.

عاده الزامات احتیاطی

۱ ریسک خدمات ارائه شده و نیز درآمدهای حاصل از آنها متناسب

با سهم الشرکه اعضای سندیکا توزیع میشود.

۲- به منظور شفاف سازی تراکنشهای مربوط به عملیات مالی مربوط

به تسهیلات سندیکایی و در راستای مستند سازی آنها ضروری است کلیه اسناد و مدارک مربوط در بانک عامل نگه داری

شده و در چهارچوب مورد توافق در مشارکت نامه رونوشتی از استاد برای سایر اعضای سندیکا ارسال شود. مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات سندیکایی به گروه های بزرگ باید ترتیبی اتخاذ نمایند تا از افزایش ریسک خود به واسطه تراکنشهای مرتبط در داخل گروه و یا انجام فعالیتهای تضمینی متقابل میان اشخاص مرتبط پیشگیری نمایند. چنانچه این گونه تراکنشها و تضمین ها در داخل گروه به دفعات انجام شود، اعضای سندیکا باید وضعیت اعتباری متقاضی را مورد بازنگری قرار داده و در صورت فزونی ریسک پذیری از حد مقرر هیات مدیره لازم است نسبت به کاهش میزان تسهیلات اعطایی اقدام شود.

تبصره لازم است کاهش میزان تسهیلات یا فسخ قرارداد به عنوان اقدامات تنبیهی که متقاضی متخلف مشمول آن میشود - در متن قرارداد پیش بینی شود.

۴- هر یک از اعضا موظفند متناسب با سهم خود در قرارداد درآمد و هزینه های موضوع این تسهیلات را محاسبه و ترتیبات لازم را برای منظور نمودن ذخایر و محاسبه داراییهای موزون به ریسک اتخاذ نمایند.

ه چنانچه متقاضی خارجی باشد اعطای تسهیلات سندیکایی به وی منوط به دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی می باشد.

ماده ۹ کارمزدها

۹-۱ هزینه های کارشناسی طرح از جمله تهیه و جمع آوری اطلاعات ارزیابی وثایق و امکان سنجی طرح بر اساس بخشنامه های بانک مرکزی از مشتری دریافت میشود.

تبصره با توجه به این که لازم است تمامی اعضای سندیکا نظر خود را در خصوص امکان سنجی انجام شده توسط مؤسسه پیشگام اعلام نمایند که این خود مستلزم انجام بررسی های مجدد است مقتضی است در خصوص ارائه تخفیف کارمزد و یا بازپرداخت بخشی از آن به اعضا در مشارکت نامه پیش بینی های لازم بعمل آید.

۹-۲ کارمزدهای مربوط به ارائه خدمات عاملیت بر مبنای توافق به عمل آمده دریافت و متناسب با خدمات ارائه شده به هر یک از اعضا مطابق با مفاد مشارکت نامه - تخصیص می یابد.

تبصره با توجه به امکان همکاری سایر اعضای سندیکا با مؤسسه اعتباری پیشگام و عامل در کارشناسی طرح و سایر خدمات تفویض شده به آنها ضروری است تخصیص

کارمزدهای مربوطه متناسب با میزان مشارکت اعضا در ارائه این

خدمات در مشارکت نامه پیش بینی شود.

۹-۳ کارمزدهای مربوطه در چهارچوب بخشنامه های صادره توسط بانک عامل از متقاضی دریافت و متناسب با سهم الشرکه اعضا در

قرارداد توزیع خواهد شد.

ماده ۱۰ نحوه حل و فصل اختلافات بین اعضای سندیکا

در صورت بروز اختلاف بین اعضا و نیز تخطی هر یک از آنها از الزامات مصرحه در مشارکت نامه چنانچه اعضا خود موفق به رفع اختلافات نشوند موضوع مورد اختلاف به داوری ارجاع میشود در صورت ارجاع به داوری فرآیند آن تابع باب هفتم آیین

دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ میباشد.

تبصره در صورت موافقت اعضا مشروط به درج در مشارکت نامه بانک مرکزی آمادگی دارد در چهارچوب قانون آیین دادرسی نقش حکم را ایفا نماید.

این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۶ تبصره در دهمین جلسه کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ مورد تأیید واقع شد.

